

B | T | D

The Balkan Trust
for Democracy

A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

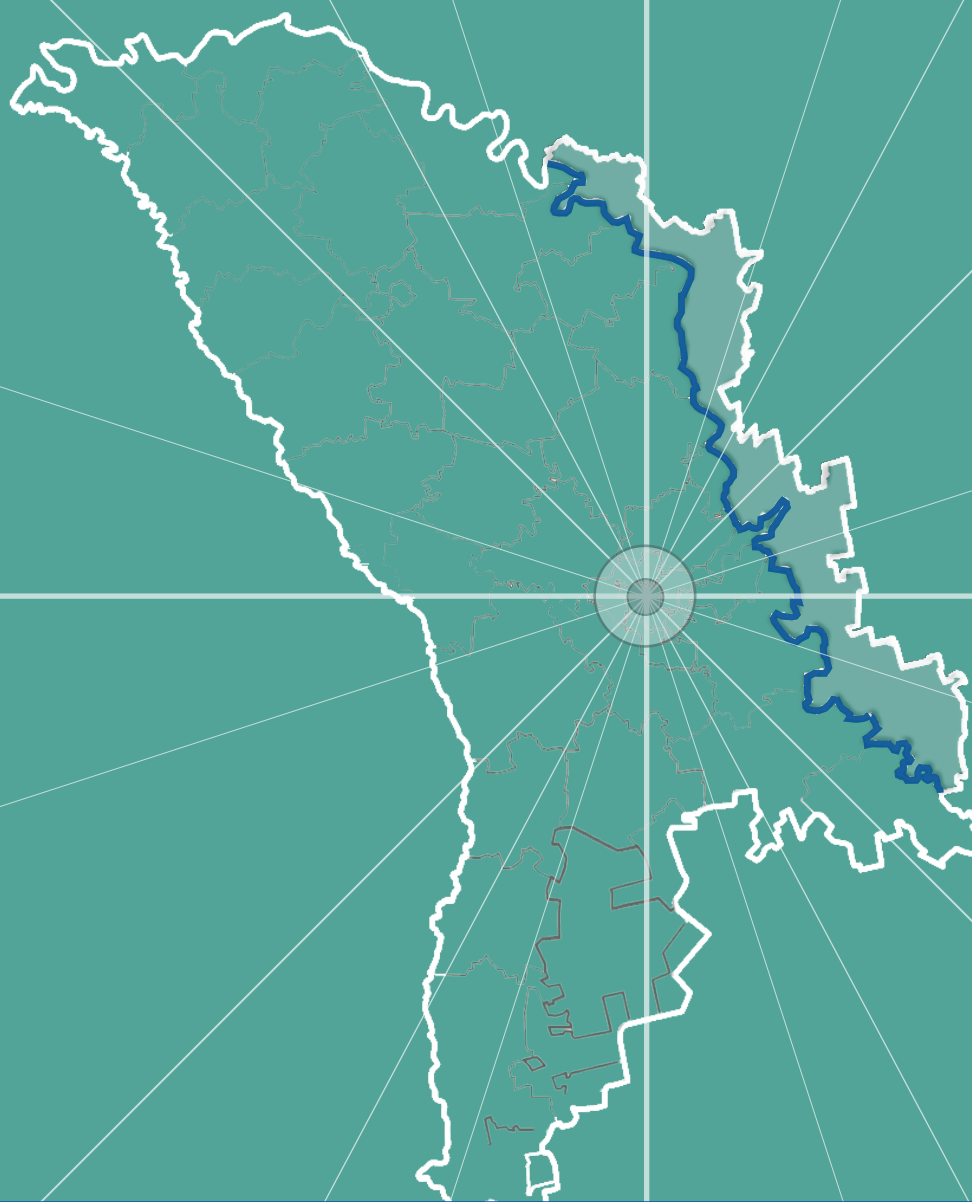

www.viitorul.org

REALITĂȚI NISTRENE

BULETIN
INFORMATIV

Nr. 5
Noiembrie 2013

CUPRINS

- editorial
**Politizarea unui
subiect tehnic:
oficiile teritoriale
ale Biroului
Migrație și Azil**
➔ pagina 2
- interviu
**Securizarea
frontierelor și
conflictul
transnistrean**
➔ pagina 3
- cronică
Octombrie 2013
➔ pagina 5

■ editorial

Politizarea unui subiect tehnic: oficiile teritoriale ale BMA

Ion
TĂBĂRȚĂ

Decizia Chișinăului de a deschide șase oficii teritoriale ale Brioului Migrație și Azil de-a lungul râului Nistru – în localitățile Hârbovăț (Anenii Noi), Hagimus (Căușeni), Dubăsari, Criuleni, Rezina și Sănătăuca (Florești) – a provocat multe discuții controversate și speculații pe cele două maluri ale râului Nistru. Un subiect tehnic, legat de securitatea migrației a căpătat caracter politic și chiar geopolitic.

În conformitate cu punctul 88 din Măsurile adiționale la Programul național de implementare a Planului de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană în domeniul liberalizării regimului de vize, în anul 2013, Guvernul a luat mai multe măsuri pentru îmbunătățirea capacității Republicii Moldova de a asigura controlul migrației cetățenilor străini pe teritoriul Moldovei. Această decizie este necesară deoarece autoritățile constituționale de la Chișinău, deocamdată, nu controlează segmentul transnistrean al frontierei moldo-ucrainene, pe unde pot intra și ieși cetățeni străini fără a fi puși la evidență de către autoritățile moldovenești.

În februarie și aprilie 2013, prin două hotărâri, Guvernul Republicii Moldova a decis că înregistrarea străinilor care ies și intră în Republica Moldova pe segmentul de frontieră moldo-ucrainean necontrolat de autoritățile moldovenești, poate fi efectuată și de subdiviziunile teritoriale ale Biroului Migrație și Azil. Prin ordinul Ministrului Afacerilor Interne, în februarie 2013, a fost modificată structura și statele Biroului Migrație și Azil, fiind creată Direcția control migrațiu-ne cu posturi interne de control migrațional (6 posturi, efectiv total 36 de unități, care asigură monitorizarea și înregistrarea (în caz de adresare) a cetățenilor străini.

La 12 iunie 2013, guvernul Republicii Moldova a prezentat parlamentului spre examinare, în mod prioritar, proiectul de lege pentru modificare și completarea unor acte legislative, elaborat de Ministerul Afacerilor Externe și aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 356 din 12 iunie 2013. Proiectul prevedea că cetățenii străini care temporar intră pe teritoriul Republicii Moldova prin segmentul transnistrean al frontierei, sunt obligați să informeze structurile responsabile în 72 de ore de la intrarea în țară. Cetățeanul străin va avea posibilitatea să aleagă locul unde să fie luat la evidență:

la o filială a Întreprinderii de Stat „Registru”, în orice oraș al țării sau la oficiile Biroului Migrație și Azil.

Hotărârea guvernului a provocat controverse politice la Chișinău și reacții de nemulțumire la Tiraspol. PCRM a venit cu critica că în lista străinilor care vor trebuie să achite amenzi vor fi și locuitori din regiunea transnistreană care nu dețin cetățenia moldovenească, dar sunt deținători ai altor cetățenii, cum ar fi, spre exemplu, cea rusească sau ucraineană. Tiraspolul, la rândul său, a catalogat proiectul Chișinăului drept o măsură coercitivă de impunere a cetățeniei moldovenești locuitorilor din Transnistria care nu au astfel de cetățenie. În plus, PCRM și Tiraspolul au declarat la unison că se impun elemente de frontieră de-a lungul râului Nistru.

La 11 octombrie 2013, în Parlament, a fost dezbătut proiectul Hotărârii cu privire la implementarea unor acțiuni de facilitare a liberei circulații pe teritoriul Republicii Moldova. În conformitate cu această hotărâre, locuitorii din regiunea transnistreană care încă nu și-au perfectat cetățenia Republicii Moldova nu trebuie să se înregistreze la oficiile teritoriale ale Brioului Migrație și Azil.

La 17 octombrie 2013, PCRM a depus o moțiune de cenzură asupra activității guvernului Republicii Moldova. Invocând faptul că forului legislativ suprem nu i-au fost prezentate dovezi și argumente clare privind necesitatea mecanismului propus, PCRM a catalogat acțiunile Guvernului drept dezintegrare teritorială a Republicii Moldova.

Luând în calcul caracterul speculativ al inițiativei comunistilor; previzibil, moțiunea de cenzură a căzut. Decizia instalării temporare a oficiilor teritoriale ale Brioului Migrație și Azil de-a lungul râului Nistru, cu scopul monitorizării mecanismului de garantare a drepturilor la libera circulație și ședere în Republica Moldova, demonstrează voința politică a guvernului pro-european de la Chișinău de a elimina, rând pe rând, obstacolele în calea circulației libere a cetățenilor moldoveni. Însă, în Republica Moldova, din cauza divizării societății, chiar și un subiect strict tehnic poate deveni obiect al speculațiilor politice sau chiar geopolitice. ■

■ interviu

Securizarea frontierelor și conflictul transnistrean

— Care va fi impactul instalării celor șase officii teritoriale ale Brioului Migrație și Azil asupra liberei circulații a cetățenilor moldoveni?

— Chișinăul nu controlează frontiera de stat pe segmentul transnistrean, iar această situație presupune riscuri de diferit gen. Cele șase officii teritoriale sunt instalate pentru monitorizarea și securizarea frontierei pe perimetrul transnistrean, prin efectuarea unui control eficient al fluxului migrațional. Punctele de control migrațional nu sunt orientate împotriva locuitorilor din stânga Nistrului, adică nu le vor crea probleme, nu le va afecta circulația, nici chiar nu vor fi înregistrați, doar cetățenii altor state care intră în Republica Moldova prin zona transnistreană vor trebui să se înregistreze, pentru a nu încălca regimul de ședere și a nu fi sancționați.

— În ce măsură, instalarea celor șase officii teritoriale vor afecta în continuare negocierile privind reglementarea conflictului transnistrean?

— Nu exclud că Tiraspolul va impune pe agenda rundelor de negocieri această chestiune și totodată să o transforme într-o problemă "importantă", iar alte chestiuni mai importante să fie excluse sau trecute cu vederea. În realitate, atât Tiraspolul, cât și Moscova, nu doresc instalarea celor șase officii pentru a nu le controla agenții care vin cu diverse misiuni pe teritoriul controlat de autoritățile constituționale de la Chișinău. Pentru o perioadă, chiar ar putea să nu accepte discuții pe alte probleme, înaintând condiția de desființare a acestor șase officii. Oricum, nu vor avea succes deoarece atât Republica Moldova, cât și Uniunea Europeană sunt cele mai interesate de funcționarea acestor officii în contextul liberalizării regimului de vize pentru cetățenii moldoveni.

Vasile **CROITORU**,
Președinte AO
"Parteneriate pentru viitor"

— Vor urma măsuri de răspuns ale administrației de la Tiraspol?

— E greu de spus dacă vor fi întreprinse acțiuni concrete din partea Tiraspolului. Vor fi mai mult lansate declarații propagandistice contradictorii precum că Chișinăul dorește să izoleze sau să blocheze circulația locuitorilor din zona transnistreană sau că prin instalarea acestor officii se oficializează frontiera pe Nistru, iar asta ar duce la recunoașterea independenței acestei regiuni. Totodată, administrația de la Tiraspol va încerca să promoveze tot mai insistent pretinsa lege a lui Șevciuk privind așa numita "frontieră de stat". ■

■ cronică

Octombrie 2013

● **1 OCTOMBRIE. Liderii regiunilor separatiste Transnistria și Abhazia au semnat un Acord de colaborare pe mai multe domenii.**

— Șevciuk s-a aflat în regiunea Abhazia cu ocazia celei de-a 20-a aniversări a independenței nerecunoscute, în urma războiului din 1991-1992, marcată în fiecare an la 30 septembrie.

● **3 OCTOMBRIE. La Bruxelles a avut loc o nouă rundă de negocieri în format 5+2. Discuțiile din cadrul acestei runde s-au axat din nou pe amplasarea punctelor de control pe râul Nistru.**

— Agenda a fost încărcată cu discuțiile tehnice legate de situația din Zona de Securitate și oficiile teritoriale ale Biroului de Migrație și Azil. Nina Ștanski a declarat că potrivit asigurărilor Chișinăului, întărite de OSCE, noile măsuri de control nu se vor aplica rezidenților în Transnistria cu pașapoarte rusești sau ucrainene. Alte subiecte abordate au vizat protecția ecosistemului pe râul Nistru și perspectivele demontării funicularului dintre orașele Rîbnița și Rezina. Următoarea rundă de negocieri este planificată pentru luna noiembrie la Kiev.

— Asigurări asemănătoare a exprimat la Chișinău și comisarul european pentru extindere, Stefan Füle, care a insistat că apropierea Moldovei de UE tinde spre unificarea țării, nu spre amplasarea unor noi bariere.

● **3 OCTOMBRIE. După runda de negocieri, la Bruxelles a avut loc deschiderea expoziției de artă cu tema: „Artiștii construiesc încrederea”. Expoziția organizată de Misiunea OSCE în Moldova a cuprins lucrări ale artiștilor de pe ambele maluri, fiind inspirate de râul Nistru ca simbol al păcii și incluziunii.**

● **9-11 OCTOMBRIE. Mai mulți jurnaliști de pe ambele maluri ale Nistrului au fost informați în cadrul unei prezentări comune despre mecanismului de evidență a fluxurilor migraționale, în particular a cetățenilor străini care sosesc în Republica Moldova de pe teritoriul Ucrainei.**

● **11 OCTOMBRIE. Liderul autoproclematei republici din stânga Nistrului, Evghenii Șevciuk a avut o întrevedere cu vicepremierul Rusiei, Dimitrii Rogozin, în cadrul căreia a declarat din nou că parafarea acordului de asociere dintre Moldova și UE va prejudicia economia regiunii transnistrene.**

— Potrivit lui Șevciuk, locuitorii din stânga Nistrului și-ar putea pierde locurile de muncă. La rândul său, Rogozin i-a promis lui Șevciuk ajutoare umanitare. După întrevederea cu liderul de la Tiraspol, vicepremierul rus a scris pe o rețea de socializare că „Transnistria se pregătește să dea un răspuns dur autorităților de la Chișinău în cazul asocierii Moldovei la UE”.

● **12 OCTOMBRIE. Parlamentul Republicii Moldova a votat în lectură finală proiectul de lege privind amplasarea punctelor de control migrațional pe Nistru.**

— Legea adoptată îi scutește pe locuitorii regiunii transnistrene cu acte străine de achitarea unei amenzi dacă sunt prinși că nu și-au înregistrat șederea în Republica Moldova. Acest amendament de ultimă oră contracarează argumentele Tiraspolului că Chișinăul ar încerca să împiedice libera circulație peste Nistru.

— Mai târziu, pe 16 octombrie E. Șevciuk, în cadrul întâlnirii cu Stefano Manservisi, responsabil de rang înalt cu problemele migrației în Comisia Europeană și-a exprimat îngrijorarea că înființarea unor puncte de control al migrației pe

Nistru va avea efecte negative asupra economiei regiunii transnistrene. Anterior, Șevciuk a declarat că și semnarea Acordului de Asociere va afecta negativ economia regiunii.

— Șeful misiunii europene la Chișinău, Pirkka Tapiola: Punctele de înregistrare a străinilor, care intră în Moldova din Ucraina, pe segmentul transnistrean al graniței, nu pot fi interpretate drept o frontieră pe Nistru.

● **25 OCTOMBRIE. Vicepremierul rus Dmitri Rogozin și liderul de la Tiraspol, Evgheni Șevciuk, au semnat la Moscova un protocol prin care Rusia se angajează să ofere și de acum încolo ajutor financiar și logistic raioanelor din stânga Nistrului.**

— Semnatarii au convenit asupra cooperării la nivel economic și social, în materie de politici monetare, investiționale, dar și în domeniile știință și cultură.

— Un punct al protocolului de colaborare prevede antrenarea întreprinderilor din regiunea transnistreană în comenzile de stat ale Rusiei în materie de apărare.

● **28 OCTOMBRIE. Ministrul rus de externe, Serghei Lavrov, a afirmat că este nevoie de mai multe măsuri de consolidare a încrederii între Chișinău și Tiraspol, după care vor putea demara negocierile pe problemele politice ale reintegrării.**

— Lavrov a mai spus că Rusia va continua să caute soluții pentru problemele ce țin de comunicarea între cele două maluri ale Nistrului, dar și să reprezinte interesele propriilor cetățeni care locuiesc în regiunea transnistreană a Republicii Moldova.

● **28 OCTOMBRIE. Nina Ștanski declară, după o ședință închisă la Tiraspol, că administrația din stânga Nistrului va lua măsuri de protecție față de efectele summitului de la Vilnius. La discuții au participat și experți din cadrul Institutului de cercetări strategice din Rusia.**

● **29 OCTOMBRIE. În presă apare o scrisoare, trimisă de o persoană anonimă, pe care Nina Ștanski ar fi expediat-o directorului KGB-ului de la Tiraspol.**

— În scrisoare, Nina Ștanski i-ar fi cerut șefului securității transnistrene să contribuie la schimbarea vectorului European al Republicii Moldova, precum și la organizarea, în Găgăuzia, a referendumului de aderare a Moldovei la Uniunea Vamală Rusia-Belarus-Kazahstan. Serviciile secrete de la Tiraspol urmează să monitorizeze cu atenție situația social-politică din Găgăuzia și de la Bălți în cadrul Summit-ului Parteneriatului Estic de la Vilnius.

— Reprezentanții KGB-ului transnistrean au refuzat să comenteze această scrisoare, iar departamentul de externe a promis că va reveni cu un comentariu mai târziu.

● **30 OCTOMBRIE. Cu ocazia unei conferințe internaționale pe tema consolidării încrederii între Chișinău și Tiraspol, în orașul Landshut, Germania, a avut loc cea de-a doua întrevedere dintre premierul Iurie Leancă și liderul administrației de la Tiraspol, Evghenii Șevciuk.**

— Evghenii Șevciuk a propus drept soluție pentru conflictul transnistrean scenariul unui „divorț civilizat și oficializat” a regiunii de Republica Moldova, după modelul de separare a Cehiei și Slovaciei, Serbiei și Muntenegrului.

— Pe de altă parte, în cadrul întrevederii, premierul Iurie Leancă s-a declarat îngrijorat de intenția Tiraspolului de a începe, de pe 1 noiembrie, verificarea polițiștilor la frontiera administrativă de pe Nistru și a încercat să convingă autoritățile transnistrene de beneficiile integrării europene pentru ambele maluri ale Nistrului.

— Premierul Iurie Leancă a mai propus în cadrul întrevederii constituirea unui format de monitorizare neutră, internațională a situației din Zona de Securitate, a documentelor care reglementează mecanismele, a Comisiei Unificate de Control, a activității trupelor de pacificare.

● **31 OCTOMBRIE. Șase polițiști moldoveni s-au ales cu dosare penale în regiunea transnistreană. Este vorba despre ofițerii**

de la Inspectoratul din Tighina, acuzați de securitatea de la Tiraspol pentru reținerea unui locuitor al orașului Tighina.

● **31 OCTOMBRIE. Ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Natalia Gherman a declarat în presă că Guvernul a negociat un aranjament, conform căruia implementarea Zonei de Liber Schimb cu UE va începe, în regiunea transnistreană, puțin mai târziu decât malul drept, până la 1 ianuarie 2016.**

— Tot în cadrul unui interviu, Iuruie Leancă a invitat oamenii de afaceri din stânga Nistrului să discute cu Chișinăul despre avantajele viitorului acord de liber schimb cu Uniunea Europeană.

● **GRUPURI DE LUCRU. La data de 1 octombrie, la Tiraspol a avut loc ședința grupului de lucru pentru educație.**

— În cadrul ședinței au fost puse în discuție o serie de probleme vizând situația și funcționarea celor opt școli moldovenești din partea stângă a Nistrului și orașul Bender, care studiază în grafie latină, precum și efectele juridice ale actelor de studii, eliberate de instituțiile de învățământ din regiunea transnistreană.

● **COMISIA UNIFICATĂ DE CONTROL. CUC s-a întrunit în ședințe ordinare, iar la 3 octombrie s-a desfășurat o ședință extraordinară, în cadrul căreia a fost schimbat observatorul militar din partea contingentului militar rus de pacificatori.**

— Principalul subiect al ședințelor CUC a fost continuarea discuțiilor asupra introducerii unilaterale de către partea transnistreană, fără coordonarea prealabilă cu Comandamentul Militar Unificat și CUC, a unui contingent militar suplimentar în or. Bender/Tighina, raion cu regim sporit de securitate.